

Maassa Maan Tavalla

MMT on humoristinen peli, joka tekee näkyväksi suomalaisessa kulttuurissa olevia kirjoittamattomia sääntöjä. Se pakottaa pelaajat pohtimaan näiden sääntöjen sattumanvaraisuutta ja absurdiutta.

Peli on suunnattu monikulttuurisuustyötä tekeville ja alaa opiskeleville. Se sopii erinomaisesti pelattaviksi myös vaikkapa kansainvälisten opiskelijoiden illoissa yhdessä suomalaisten pelaajien kanssa. Sen avulla voidaan herättää keskustelua kulttuurisesta kotoutumisesta ja nähdä oman kulttuurin outous antropologisin silmin.

Miten peli syntyi?

Pelin on toteuttanut ryhmä Metropolia AMK:n sosiaalialan opiskelijoita Monikulttuurisuus ja yhdenvertaisuus -opintojaksolla. He haastattelivat lukuisia ihmisiä aiheesta ”suomalaiseen kulttuuriin sopeutuminen”. He kiinnittivät huomiota siihen, että monet kiteyttivät pohdintansa lauseeseen: ”...noh kyllä sitä kuitenkin pitää oppia käyttäytymään maassa maan tavalla”. Mutta mitä nuo tavat sitten oikein ovat? Noh, ne ovat usein sattumanvaraisesti syntyneitä outoja tapoja ja kirjoittamattomia sääntöjä arjessa ja juhlassa toimimisesta. Pelin kehittäjät tekivät sarjan tehtävä- ja kysymyskortteja. Oikeat vastaukset äänestettiin joukolla ”Tosi Suomalaisia”. Pelissä ”ainoat oikeat vastaukset” ovat äänestyksessä eniten saaneita tehtäviä.

Pelin tavoite ja säännöt

Maassa Maan Tavalla -pelissä 2-5 pelaajaa kilpailevat Aidon Suomalaisen tittelistä suorittamalla suoraselkäisten suomalaisten käyttäytymissääntöjen mukaan erilaisia tehtäviä sekä vastaamalla kysymyksiin suomalaisuudesta. Peli etenee niin, että pelaajat nostavat pakasta kortteja ja suorittavat niiden antamia vaatimuksia edetäkseen pelilaudalle kohti maaliruutua ja Aidon Suomalaisen titteliä. Onnistuessaan toteuttamaan kortin vaatimukset pelaaja pääsee etenemään yhden askeleen pelilaudalla. Suorituksen jälkeen käytetty kortti laitetaan sivuun.

Pelin kortit jakautuvat esityskortteihin, paritehtäväkortteihin ja kysymyskortteihin. Esityskorteissa lukee kuvauksia erilaisiin esityksiin, jotka tulee esittää noudattaen tiettyjä kriteerejä mahdollisimman tarkasti. Kriteerit lukevat korteissa. Paritehtäväkortit toimivat samalla tavalla kuin esityskortit, mutta ne suoritetaan parin kanssa. Molempia koskevat silloin samat kriteerit ja molemmilla on siis mahdollisuus edetä. Voi kuitenkin olla että vain toinen parista onnistuu ja toinen ei, jos kumpikaan. Kysymyskorteissa vastataan kortin esittämään kysymykseen ja oikealla vastauksella pelaaja pääsee etenemään pelilaudalla. Oikeat vastaukset lukevat korteissa. Vastajien pitää siis vastata kysymykseen: mitä ”Tosi Suomalainen tekisi tässä tilanteessa”.

Pelin kulku

Pelin aloittaa pelaajista vanhin. Pelin aloittava pelaaja on ensimmäinen kortin vaatimuksia suorittava pelaaja, jolloin häntä edeltävä pelaaja eli kierroksen viimeinen pelaaja nostaa pakasta kortin ja lukee suorittavalle pelaajalle joko kortin kuvaileman esityksen tai kysymyksen. Kun suorittava pelaaja alkaa esittää, on kortin lukeneen pelaajan tehtävä seurata tarkasti täyttääkö suoritus kortin antamat kriteerit. Esitysten ei tarvitse olla pitkiä. Esityksen jälkeen kortinhaltija lukee suorittaneelle pelaajalle kortin luettelemat kriteerit ja kertoo onko pelaaja noudattanut niitä vaaditusti. Epäselvissä tilanteissa kortin lukenut pelaaja voi tuomita onko suoritus onnistunut. Mikäli suoritus on onnistunut, suorittanut pelaaja pääsee etenemään yhden askeleen pelilaudalla. Suoritusvuoro siirtyy myötäpäivään seuraavalle pelaajalle ja edellisen kortin suorittanut pelaaja nostaa ja lukee hänelle kortin. Paritehtävä -korteissa kortin lukija valitsee vapaasti suorittavan pelaajan lisäksi toisen pelaajan ja seuraa molempien suorituksia pitäen kortin antamia kriteerejä silmällä. Itseään ei tietenkään saa valita pariaksi. Kysymyskorteissa kortin nostanut pelaaja yksinkertaisesti lukee kysymyksen suoritusvuorossa olevalle pelaajalle ja tarkistaa kortista onko vastaus oikea. Oikein vastatessaan pelaaja pääsee liikkumaan yhden askeleen eteenpäin.

Pelin päätös

Peli loppuu kun joku pelaajista saavuttaa maaliruudun tai kun kortit loppuvat. Tuolloin pisimmälle päässyt pelaaja julistetaan voittajaksi. Korttien loppuessa pelaajat voivat myös halutessaan sekoittaa ne uudestaan ja jatkaa peliä kunnes joku pelaajista saavuttaa maaliruudun. Mahdollisissa tasatilanteissa (esim. paritehtäväkortin jälkeen) voittaja ratkaistaan perinteisesti kädenväännöllä.

Pelikokemuksen purku

Peliä voi mainiosti käyttää keskustelun herättämiseen ”suomalaisuudesta”, kotoutumisen haasteista sekä etnosentrismistä. Apuna voi käyttää esimerkiksi seuraavia kysymyksiä keskustelun pohjana:

- millaista vaihtelua näissä säännöissä esiintyy?
- Mitkä säännöt eivät mielestäsi ole totta?
- mitkä ”suomalaisuuden” tavat tuntuivat oudoimmilta?
- Onko toisesta kulttuurista tulevan edes mahdollista tunnistaa tai edes oppia niitä?
- Kerrotaanko tällaisista säännöistä missään
- Mitä muita tapoja tunnistat (mitä kortteja lisäisit peliin)?
- millaisia kulttuurisesti käsittämättömiä käyttäytymisnormeja olet kohdannut esim. matkustellessasi?
- Miten monikulttuurityötä tekevän pitäisi suhtautua ajatukseen ”Maassa maan tavalla”?
- Miten kehittäisit tätä peliä?

<p>Tehtävä (pantomiimi): Menet metrossa istumaan tuntemattoman ihmisen viereen. Muista olla kohtelias.”</p> <p>Oikea Suoritus: Istu hiljaa, hymyile, älä virnuile, älä ota kontaktia.</p>	<p>Kysymys: Etsit vaateliikkeestä sopivaa juhlavaatetta veljesi häihin. Myyjä tulee paikalle ja tiedustelee tarvitsetko apua. Miten reagoit?</p> <p>Oikea Vastaus: Kiellät ja selittelet.</p>
<p>Tehtävä: Reagoi seuraavaan lauseeseen. ”Sinea tiedeatko millon linza-auto leahte Pideajeanmeagi.”</p> <p>Oikea Vastaus: Kerro ettet ymmärrä ja poistu tilanteesta.</p>	<p>Kysymys: Kuinka paljon maahanmuuttajat saavat tukia Suomelta?</p> <p>A. Tarpeeksi paljon B. Oikea summa C. Liikaa PRKL!”</p> <p>Oikea Vastaus: C</p>
<p>Tehtävä (esitys): Eteesi on tarjoiltu lautasellisen Bubliabubbalabuugoliaa. Reagoi.</p> <p>Oikea Suoritus: Älä koske ”ruokaan”, tiedustele vaihtoehtoa, kieltäydy kohteliaasti.</p>	<p>Tehtävä: Tarjoat ensimmäistä kertaa Suomessa vierailevalle ystävällesi salmiakkia ja ruisleipää. Ystäväsi ilmoittaa, ettei pidä ruuasta. Näytä millainen ilme sinulla on tilanteessa.</p> <p>Oikea Suoritus: Hämmäntynyt.</p>
<p>Tehtävä: Pyydä vieressä istuvaa ojentamaan sinulle kortti. Arvioi hänen suoriutumisensa asteikolla 1-5.</p> <p>Oikea Suoritus: Arvosanan pitää olla joko 3 tai 4, jottei se ole liian huono tai liian hyvä.</p>	<p>Tehtävä (esitys): Kehukaa toistenne ulkonäköä. Vastatkaa kehuun.</p> <p>Oikea Suoritus: Toisen kehua täytyy vähätellä.</p>

<p>Tehtävä: Kuulit juuri, että naapurisi voitti lotossa. Näytä ilmeesi.</p> <p>Oikea Suoritus: Negatiiviset ilmeet hyväksytään.</p>	<p>Tehtävä: Olet saanut huonoa palvelua. Kerro tapahtuneesta vieressä istuvalle.</p> <p>Oikea Suoritus: Avaudu raivolla, mutta älä hae ratkaisua.</p>
<p>Tehtävä: Saat huonoa palvelua. Kenelle valitat?"</p> <p>Oikea Vastaus: Kaverille.</p>	<p>Tehtävä: Kuvaile miehen kesäasu. Mainitse vähintään kolme asiaa.</p> <p>Oikea Suoritus: Tennissukat ja sandaalit, ei paitaa, shortsit, olutlippis.</p>
<p>Tehtävä: Kuvaile talviasu.</p> <p>Oikea Vastaus: Tosimies kulkee samoissa vaatteissa kesät talvet.</p>	<p>Paritehtävä (pantomiimi): Olette naapureita ja tapaatte rapussa.</p> <p>Oikea vastaus: Älkää tervehtikö. Saa valittaa etäisyyden päästä.</p>

<p>Tehtävä: Naapurisi kuuntelee mielestäsi musiikkia liian kovaa. Miten ilmoitat naapurille asiasta?</p> <p>Oikea Vastaus: Laitat lapun postiluukusta tai soitat poliiseille tai isännöitsijälle yms.</p>	<p>Tehtävä: Kuinka monta lasta haluaisit?</p> <p>Oikea Vastaus: 1,8</p>
<p>Tehtävä: Kuinka paljon nautit vuodessa alkoholia?</p> <p>Oikea vastaus: 10 litraa 100 % alkoholia</p>	<p>Tehtävä: Minkä merkkisen auton haluat?</p> <p>Oikea Vastaus: Toyota</p>
<p>Kysymys: Mikä on suurin haaveesi?</p> <p>Oikea Vastaus: Lottovoitto</p>	<p>Tehtävä: Olet ruuhkabussissa ja saat puhelun kaveriltasi. Esitä tilanne.</p> <p>Oikea Suoritus: Puhu kovaan ääneen, kerro yksityisasioistasi, valita.</p>
<p>Tehtävä (esitys): Olet kaverisi kanssa kaupassa ja hän ehdottaa espanjalaista kurkkua, sillä se on halvin. Toimi.</p> <p>Oikea Suoritus: Estä kaveria ottamasta espanjalaista, sillä suomalaista pitää suosia, anna myös luento aiheesta.</p>	<p>Kysymys: Mihin sijoittaisit 200 000 euroa?</p> <p>Oikea Vastaus: En sijoita. Säästän.</p>

Tehtävä (esitys): Maassa makaa humaltunut mies. Näytä miten toimit.

Oikea Vastaus: Kuljet ohi, et huomioi.

Tehtävä (näytelmä): Henkilö on jäänyt lumipenkkaan autonsa kanssa jumiin. Esitä miten toimit?

Oikea Vastaus: Kävelet ohi, et huomioi.

Tehtävä: Kuljet suomalaisessa luonnossa. Nauti.”

Oikea Vastaus: Nauti täysin rinnoin jokaisesta yksityiskohdasta, mainitse vähintään kolme asiaa ympäriltäsi, jotka ovat parasta ikinä koska Suomen luonto on maailman kaunein.”

Kysymys: Minkä puhelimen aiot hankkia seuraavaksi?

Oikea vastaus: Ei enää ainakaan Nokia prkle...

Kysymys: Olet ahdingossa: Puolisosi on jättänyt sinut ja olet menettänyt työpaikkasi. Sinulla on krooninen sairaus ja vatsahaava, pankki on sulkenut tilisi ja entiset kaverit eivät vastaa avunpyyntöihisi. Mummosi on kuollut ja verottaja ulosmittaa parhaillaan asuntoasi. Miten selviät tilanteesta?

Oikea vastaus: Suomalaisella Sisulla!

Tehtävä: Laula Maamme- laulua”

Oikea Suoritus: Kaksi ensimmäistä säettä, Seiso, hattu pois, käsi sydämellä, kovaan ääneen

Paritehtävä: Käykää lyhyt keskustelu Suomesta.

Oikea Suoritus: Yltiöpositiivisesti, mainitkaa vähintään kolme asiaa, jotka tekevät Suomesta parhaan.

Kysymys: Mikä on suosikki urheilulajisi?

Oikea Vastaus: Jääkiekko.

<p>Paritehtävä: Käykää small talk - keskustelu.</p> <p>Oikea Suoritus: Aihe pitää olla sää, henkilökohtaisuuksiin ei saa mennä.</p>	<p>Tehtävä: Korjaa seuraava lause: Ruotsalaiset ovat menestyneet jääkiekossa paremmin kuin suomalaiset.</p> <p>Oikea Vastaus: Suomalaiset ovat menestyneet jääkiekossa.</p>
<p>Paritehtävä: Olet kaverisi kanssa risteilyllä juhlinut hurjasti edellisenä iltana tapaamienne ihmisten kanssa. Kohtaatte heidät seuraavana aamuna. Miten toimitte.</p> <p>Oikea Vastaus: Ei katsekontaktia, ei puhetta, kävelkää vaisusti ohi.</p>	<p>Tehtävä (näytelmä): Suomi on kokenut tappion urheilussa. Reagoi.”</p> <p>Oikea Vastaus: Pelkkää jurotusta.</p>
<p>Kysymys: Mikä on lempivärisi?</p> <p>Oikea Vastaus: Sininen ja valkoinen.</p>	<p>Tehtävä (näytelmä): Suomi tekee maalin jääkiekossa, tuuleta.</p> <p>Oikea Vastaus: Nouse pystyyn, huuda, saa halata vierustoveria.</p>
<p>Kysymys: Kuvaile pakastimen sisältöä talvisin.</p> <p>Oikea Vastaus: Marjat, sienet, raparperia, hirven lihaa, pullaa.</p>	<p>Kysymys: Mikä on tärkein juhlapyhä?</p> <p>Oikea Vastaus: Juhannus.</p>

<p>Paritehtävä (esitys): Esittäkää saunovanne. Muistakaa käyttäytyä ja mainita lämpötila.</p> <p>Oikea Suoritus: Pitää vihtoa, juoda saunakaljaa, heittää löylyä, lämpötilan pitää olla vähintään sata.</p>	<p>Tehtävä (esitys): Olette lähdössä kaverien kanssa viettämään iltaa. Yksi seurueestanne ilmoittaa, ettei aio juoda alkoholia. Reagoi.</p> <p>Oikea Suoritus: Ihmettele, painosta juomaan.</p>
<p>Tehtävä (esitys): Edessäsi oleva auto ajaa nopeusrajoitusten mukaisesti moottoritiellä. Käyttäydy tilanteen mukaisesti.</p> <p>Oikea Suoritus: Raivoa/nimittele edellä ajavaa, nyrkki/keskisormi, ohitus.</p>	<p>Kysymys: Matkustat melkein tyhjässä bussissa ja ventovieras ihminen tulee istumaan viereesi ja alkaa juttella. Mitä liikkuu mielessäsi?</p> <p>Oikea Vastaus: Epäilet henkilön päihtymystä/ mielenterveyttä/ synnyinseutua.</p>
<p>Paritehtävä: Kävelkää toistenne ohi, niin että törmäätte kiireessä toisiinne. Reagoikaa.</p> <p>Oikea Suoritus: Molemmat jatkavat matkaa välinpitämättömästi.</p>	<p>Paritehtävä: Suunnitelkaa pariskuntana lauantai-ilta.</p> <p>Oikea Vastaus: Mikä tahansa aktiviteetti käy, kunhan pysytään neljän seinän sisällä kotona.</p>
<p>Kysymys: Seisot jonossa. Takanasi oleva kaveriporukka puhuu kovaan ääneen. Mitä liikkuu mielessäsi?</p> <p>Oikea Vastaus: Mitäköhän nuokin täällä Suomessa tekee?</p>	<p>Tehtävä: Korjaa lause oikeaksi: Suosikki lomakohteeni on <u>Intia</u>.</p> <p>Oikea Vastaus: Kanaria, Rhodos, pakettimatkakohde.</p>

Tehtävä: Valitse paras vaihtoehto:

- A. Mökki
- B. Ikuinen nuoruus
- C. Maailmanrauha

Oikea Vastaus: A

Kysymys: Olet eksynyt kaupungin keskustassa. Miten toimit?

Oikea Vastaus: Älä kysy neuvoa, vaan käytä kännykkää esim. navigaattoria tai soita kaverille.